

Климатична справедливост, пол и ЛГБТИК

Тъй като съществуват повече от две социални конструкции на пола, важно е да се помисли за взаимовръзката между климатичната справедливост, пола и ЛГБТИК лицата. Другите сексуални идентичности - като транссексуални, несамоопределили се и небинарни - трябва да бъдат част от анализа, когато се разсъждава върху справедливостта по отношение на пола. Настоящият материал дава известна представа за многото начини, по които ЛГБТИК лицата са непропорционално засегнати от изменението на климата. В него се дават примери за добри практики и се предлагат начини за напредък в постигането на климатична справедливост.

ЛГБТИК е събирателен термин за лесбийки, гейове, бисексуални, транссексуални, интерсексуални и куйър (несамоопределили се) хора. Съществуват много различни форми на съкращението, но в този документ се използва стандартът на ЕС (LGBTIQ).

Въпреки че равенството между половете е частично включено в политиките за насърчаване на климатичната справедливост, продължава да съществува забележителен пропуск по отношение на перспективите на общността ЛГБТИК. Политиките, които са разработени, за да бъдат съобразени с различните социални конструкции на пола, често действат в бинарна рамка, като не успяват да обхванат адекватно разнообразните нужди на ЛГБТИК лицата. Това се отнася и до усилията за събиране на данни, което води до значителен недос-

тиг на информация за конкретните въздействия на изменението на климата върху ЛГБТИК общността. Необходимостта от по-нататъшно проучване на този въпрос се подкрепя от съществуващите изследвания, които подчертават маргинализацията на ЛГБТИК лицата и непропорционалното въздействие на екологичните проблеми върху маргинализираните групи.

Икономическо неравенство и уязвимост в ЛГБТИК общностите

Дискриминацията срещу ЛГБТИК общностите е широко разпространена, което води до дълбока социална несправедливост и обща уязвимост, които се засилват от изменението на климата и бедствията. Стигмата, свързана с това да си ЛГБТИК, и липсата на институционална подкрепа тласкат хората към (допълнителна) социално-икономическа уязвимост. Освен че често са лишавани от възможности за работа и равно заплащане, сексуалните малцинства са изложени на по-голям риск от бедност и жилищна несигурност, отколкото хетеросексуалните лица от двата общоприети пола (цисджендър). Неотдавнашно проучване на ILGA Europe показва, че едно от всеки пет ЛГБТИК лица в Европейския съюз е живяло като бездомно. Този брой нараства до една трета от транссексуалните лица и 40 % от интерсексуалните лица.

Изключително важно е да се признае, че ЛГБТИК хората, които са изправени пред проблема да останат бездомни, са изложени на повишен риск от насилие, дискриминация и въздействие на екстремни мете-

Протест "Петъци за бъдещето" в Берлин 2021

Кредит: [Stefan Müller - Flickr](#), лиценз CC 2.0

орологични явления. Финансовите ограничения и жилищната несигурност могат да възпрепятстват способността им да си набавят и съхраняват необходимите хранителни запаси с цел готовност при бедствия. Следователно е наложително да се възприеме интегриран подход, който да отчита взаимовръзката между бедността, бездомността и уязвимостта към изменението на климата.

Разнообразието в ЛГБТИК общностите допълнително подчертава необходимостта от възприемане на интерсекционална перспектива. Цветнокожите ЛГБТИК лица са изправени пред по-голяма вероятност да бъдат бедни и бездомни в сравнение с белите си съжителници в общността. В САЩ пресечната точка на това да си транссексуален, млад и цветнокож в условията на климатична криза прави тази група статистически най-податлива на бедност, бездомност и насилие. Така борбата на ЛГБТИК лицата, преживяващи бедност, може изобщо да не прилича на борбата на по-богатите хора от същата подгрупа.

ЛГБТИК хората и климатичните бедствия

Сексуалните малцинства често са изключени от информационните кампании, службите за спешна медицинска помощ и помощта при бедствия. В много държави липсват закони и политики, които да защитават правото на ЛГБТИК хората на помощ при бедствия, въпреки че предишни събития показват как дискриминацията срещу тях влияе върху способността им да се справят с екологични бедствия.

Например пуерториканските куиър и транс лица са имали ограничен достъп до определени лекарства и хормони, като същевременно са се сблъскали с нарастване на дискриминацията и насилието след урагана Мария. Документирани са случаи, в които насилието срещу ЛГБТИК лица се е увеличило в отговор на природни бедствия след изказвания на религиозни власти, обвиняващи ЛГБТИК лица за събитията. Случаите на дискриминация, в които са замесени религиозни организации, са особено проблематични, тъй като тези институции имат ключова роля в оказването на помощ при бедствия.

Насърчаване на смисленото участие и предотвратяване на дискриминацията

Политиците на всички нива (международно, национално, регионално, местно) и лидерите на гражданското общество трябва да създават условия за пълноценно смислено представителство и участие на ЛГБТИК. Както посочва Ребека Сътън от организацията Lesbisk Makt (Лесбийска сила):

"Важно е да не се прехвърля отговорността за създаване на приобщаваща среда върху ЛГБТИК хората, а да се работи активно за създаване на среда, в която хората могат да се посветят на проблема, без да се налага да изразходват енергията си за справяне с микроагресията."

ЛГБТИК лидерите и техните съюзници трябва да се опитат да сведат до минимум потенциалните рискове, свързани с това, че са публично видими като ЛГБТИК лица, които се изказват по въпросите на климатичната справедливост. Активистките движения трябва също така да гарантират, че тези, които се идентифицират като ЛГБТИК, имат достъп до безопасни пространства и влиятелни платформи. Увеличаването на представителството на ЛГБТИК е една от стъпките към създаването на безопасни пространства. Има още много начини да се направи това, като например използването на полово-неутрален и приобщаващ език.

Промените, необходими за насърчаване на равното участие на ЛГБТИК хората, трябва да бъдат част от структурна трансформация към включващо равенство между половете, като се обърне внимание на дискриминацията, произтичаща от патриархата, хетеронормативността и други пресичащи се структури на дискриминация и потисничество. Държавите трябва да поемат своите отговорности и да гарантират спазване на човешките права на сексуалните и малцинствените по пол групи, както и че политиките им за изменение на климата и адаптирането към него отговарят и на нуждите на тези лица. Трябва да се приемат закони и насоки, които предотвратяват дискриминацията, особено по отношение на институциите за оказване на помощ при бедствия.

Препоръки

- ⇒ Политиките за недискриминация трябва да включват мерки за защита на правото на хората на сексуална ориентация и социално полово идентичност на всички равнища, включително в държавни, корпоративни и неправителствени структури, за да се осигури цялостна защита.
- ⇒ Интегриране на интерсекционалната перспектива в целия спектър от усилия за събиране на данни, анализ и застъпничество, насочени към постигане на справедливост по отношение на климата, като по този начин се насърчава по-нюансирано разбиране на предизвикателствата, пред които са изправени различните общности.
- ⇒ Признание и засилване на жизненоважната роля на гражданското общество за повишаване на осведомеността относно климатичната справедливост и за търсене на отговорност от замърсяващите организации. Укрепването на тези местни инициативи е от първостепенно значение.
- ⇒ Предоставяне на по-големи ресурси на повече ЛГБТИК организации, които се стремят да разширят обхвата си в общността, като по този начин се улесни по-голямото приобщаване и овластяване.
- ⇒ Насърчаване на стабилна и приобщаваща култура на гражданска активност, която обхваща всички маргинализирани групи, тъй като жизнеността на нашите демокрации зависи от активното участие и представителство на различни гласове в стремежа към колективен напредък.

Поглед върху инициативите Queers x Climate и Out for Sustainability

В различните ЛГБТИК общности има много устойчивост и знания. Много активисти, както и граждански колективи - като Queers x Climate и Out for Sustainability - събират и разпространяват информация за въздействието на околната среда върху ЛГБТИК хората. Например Queers x Climate е международна инициатива, ръководена от куиър хора, посветена на насърчаването на активизма в областта на климата в ЛГБТИК общността и извън нея. Те обединяват ръководени от куиър групи, които организират или участват в шествия за климатична справедливост. Неотдавна организацията Out for Sustainability стана първата ЛГБТИК организация, която получи статут на наблюдател от РКООНИК.

Протест "Петъци за бъдещето" в Берлин 2021

Кредит: [Stefan Müller - Flickr](#), лиценз CC 2.0

Автор : Allis Millegård

Редактори : Nancy Contreras (GADIP) & Gea Meijers (WIDE+)

Графичен дизайн: Stephanie Höglund (WIDE+)

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито EACEA.

Съкращения

LGBTIQ - лесбийки, гейове, бисексуални, транссексуални, интерсексуални и куийър РКООНИК - Рамкова конвенция на ООН по изменение на климата

Библиография

Bryan, A.N. (n.d). Pride for People and Planet: The Intersectionality of Climate Action and Queer/Trans Justice. WCAPS. <https://www.wcaps.org/blog-2/the-intersectionality-of-climate-action-and-queer/trans-justice>

Dalton, D. (2023). Have We Left Behind the Rainbow Warriors? The Climate Emergency and Its Impact on Global Queer People and Their Communities. In Dalton, D., Smith, A. (eds) Gender, Sexuality and the UN's SDGs. Sustainable Development Goals Series. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-31046-1_2

Evans, P., & Faud, Z. (2021). There is no climate justice with LGBTQIA+ liberation. Chain Reaction, (140): 20-21. <https://search.informit.org/doi/10.3316/INFORM-IT.082650192937693>

Goldsmith, L., & Bell, M.L. (2021). Queering environmental justice: unequal environmental health burden on the LGBTQ1 community. American Journal of Public Health, 112(1): 79–87. <https://doi.org/10.2105/AJPH.2021.306406>

Goldsmith, L., Raditz, V., & Méndez, M. (2021). Queer and Present Danger: Understanding the Disparate Impacts of Disasters on LGBTQ+ Communities. Disasters, 46(4): 946-973. <https://doi.org/10.1111/disa.12509>

Hutchinson, M. (2020). Facing Intersecting Crises: LGBTQ Resilience in Fiji. Open Global Rights. <https://www.openglobalrights.org/facing-intersecting-crises-lgbtq-plus-resilience-in-fiji/>

ILGA-Europe. (2023). CALL FOR PROJECT PROPOSALS: ADDRESSING LGBTI HOMELESSNESS IN THE EU. <https://www.ilga-europe.org/news/no-one-left-behind-lgbti-homelessness/>

Kilbride, E. (2023). This Is Why We Became Activists. Human Rights Watch. <https://www.hrw.org/report/2023/02/14/why-we-became-activists/violence-against-lesbian-bisexual-and-queer-women-and-non>

Mann, S., McKay, T., & Gonzales, G. (2024). Climate Change-Related Disasters & the Health of LGBTQ+ Populations. The Journal of Climate Change and Health. <https://doi.org/10.1016/j.joclim.2024.100304>

QueersX Climate. About. <https://www.queersxclimate.org/about>

Stakelum, R. (2023). PRIDE: HOMELESSNESS IN THE LGBTQ COMMUNITY. FEANTSA. https://www.feantsa.org/public/user/Magazine/2023/Spring_magazine_2023/FEA_magazine_spring_2023.pdf

Sutton, R. Personal communication. Lesbisk Makt. (2023-12-01)

Thazin Aung, M. (2023). Queering climate justice – what climate justice can learn from queer groups. IIED. <https://www.iied.org/queering-climate-justice-what-climate-justice-can-learn-queer-groups>

UNEP. List of accredited organizations. <https://www.unep.org/civil-society-engagement/accreditation/list-accredited-organizations>

За проекта

"Климатична справедливост и неравенство на половете" е проект, финансиран от ЕС по програма "Еразъм+", който стартира през декември 2022 г. и ще продължи три години. Проектът се ръководи от WIDE+ и транснационален консорциум от седем водещи партньори, сред които GenderCC, WIDE Австрия, GADIP, KULU Women and Development, Mundubat и Център за развитие на устойчиви общности. Основната цел е обучаемите да придобият инструменти, знания и методологии за разбиране и преодоляване на критичните връзки между неравенството на половете и климатичната криза.

Този информационен документ е част от поредица документи, които разглеждат конкретни теми, свързани с връзката между пола и климатичната справедливост. Той включва следните информационни документи:

- Пол и климатична справедливост
- Климатична справедливост, пол и енергия
- Климатична справедливост, пол и ЛГБТИК
- Климатична справедливост, пол и транспорт
- Климатична справедливост, пол и миграция
- Климатична справедливост, пол и екстрактивизъм

Можете да прочетете повече за проекта COPGendered на следния адрес: <https://wideplus.org/copgendered-project/>

Mundubat

Center for Sustainable Communities Development

